

طرح درس اصول و مبانی مدیریت خطر حوادث و بلایا جهت دانشگاه‌های دارای گروه آموزشی سلامت در حوادث و بلایا

نام درس : اصول و مبانی مدیریت خطر حوادث و بلایا

پیش نیاز یا همزمان : ندارد

تعداد واحد: ۲ (۱ واحد نظری - (واحد عملی)

نوع واحد: نظری- عملی

هدف کلی درس:

آشنایی دانشجویان با مفاهیم مبانی مدیریت خطر بلایا است که شامل شناخت چرخه مدیریت خطر، مفاهیم و ساختار مدیریت خطر، شناخت اصول مدیریت و برنامه ریزی بخش سلامت در مراحل کاهش آسیب آمادگی پاسخ و بازیابی در حوادث و بلایا، اصول ابتدایی خود امدادی و دگر امدادی می باشد.

شرح درس:

در این درس دانشجو ضمن آشنایی و شناخت ادبیات مشترک مدیریت خطر بلایا، با مهارت‌های عملی حیاتی نظیر احیا قلبی ریوی پایه، تریاژ و ... آشنا می شود.

رئوس مطالب :

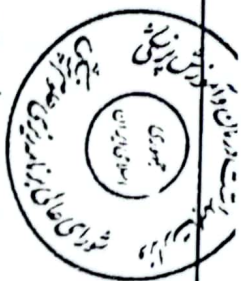
الف: نظری (۱۷ ساعت)

- ✓ آشنایی با کلیات، مفاهیم، واژه‌ها، اهمیت و ضرورت مدیریت حوادث و بلایا
- ✓ آشنایی با مخاطرات طبیعی و انسان ساخت در جهان و ایران
- ✓ آشنایی با شیوه های پیشگیری از وقوع بلایا
- ✓ آشنایی با شیوه‌های ارتقای آمادگی برای پاسخگویی موثر به بلایا و حوادث
- ✓ آشنایی با اثرات روانشناختی بلایا و حمایت‌های روانی اجتماعی
- ✓ آشنایی با بازیابی پس از بلایا و برگشت به حالت بهتر از قبل
- ✓ آشنایی با سامانه فرماندهی سانحه و کارکردهای آن
- ✓ آشنایی با قانون و اسناد ملی مدیریت حوادث و بلایا

ب: عملی (۳۴ ساعت)

- ✓ انجام احیا پایه یک و دو نفره (استفاده از ماکت، کار با الکترو شوک خودکار خارجی (AED)
- ✓ شرکت در تمرین (دور میزی، اطفاء حریق ،...)
- ✓ آشنایی با انجام تریاژ پایه
- ✓ ارزیابی خطر

بسمه تعالی

طرح درس ۲ واحد اصول و مبانی مدیریت خطر حوادث و بلایا

حوادث و بلایا به عنوان وقایعی شایع در طول تاریخ همواره همراه بشر بوده و زندگی وی را دچار مشکل نموده اند. این وقایع (اعم از طبیعی و انسان ساخت)، اثرات مخرب خود را بر جوامع بشری تحمیل کرده اند و آنها را مقهور نیروی خویش ساخته اند. میلیونها نفر را کشته و چندین برابر را مصدوم و آواره ساخته اند. زندگی روز مره آنها را از هم پاشیده و درد و رنج را بر آنها تحمیل کرده اند. از جمله این بلایا که در حافظه تاریخی جهان ثبت شده اند می توان به زلزله های بم و هائیتی، سونامی جنوب شرق آسیا، هاریکن ها و طوفانهای متعدد، جنگها و نا آرامی های اجتماعی، همه گیری و جهان گیری هایی چون مرگ سیاه، آنفلوآنزای اسپانیایی، سارس، ابولا، زیکا و اخیرا هم کووید-۱۹ اشاره کرد.

بر اساس گزارش های جهانی، در سالهای اخیر اقلیم جهان در حال تغییر بوده است و به دلیل فعالیتهای انسانی روند این تغییر نگران کننده است. پائل بین دولتی تغییر اقلیم هم ضمن صحنه گذاشتن بر تغییر اقلیم جهان، پیش بینی می کند که فراوانی و شدت مخاطرات طبیعی مرتبط با تغییر اقلیم از جمله مخاطرات آب و هوا شناختی و بیماریهای نوپدید نیز افزایش خواهند یافت. بنابراین با اینکه بلایا، از جمله پدیده های شایع در جهان امروز هستند، شایع تر هم خواهند شد. با وجود اینکه اقدامات بسیار زیادی توسط دولتهای مختلف جهان به ویژه بعد از نامگذاری دهه ۱۹۹۰ به عنوان دهه کاهش خطر بلایا، انجام می شود، ولی بلایا همچنان روند زندگی مردم جهان را هر از گاهی می باشند.

مخاطرات می توانند بر اثر فعالیتهای طبیعت اتفاق بیفتند اما رخداد بلایا پدیده ای طبیعی نیست بلکه دقیقا با آسیب پذیرهای موجود در جوامع مرتبط هستند. یعنی می توان ادعا کرد که آسیب پذیری جوامع انسانی است که مخاطرات را تبدیل به بلا و مصیبت می کنند. بنابراین دانشمندان و متخصصان این حوزه در طی سالیان گذشته رویکرد خود را از پاسخ صرف و انفصالی به بلایا به رویکردهای پیش فعال و کاهش خطر با اصطلاحا مدیریت همه جانبه بلایا تغییر داده اند.

مدیریت این بلایا به یکباره نمی تواند اتفاق بیفتد. هر چند دولتها با هر سطح از آمادگی، امکانات و ظرفیتهای مجبور هستند که به آنها پاسخ دهند اما لزوما پاسخ آنها هزینه اثر بخشی و موثر نخواهد بود. چرا که بایستی وقوع اینگونه مخاطرات و بلایای ناشی از آنها را پیش بینی کرد و برای آنها آماده بود. بنابراین بایستی آمادگی و تامین امکانات لازم برای کاهش خطر بلایا بایستی دائمی باشند. از اولین قدمها در آمادگی، آموزش و تمرین کارکنان و مدیران است که باید به تناوب و در دوره های زمانی مشخصی صورت گرفته و تکرار شود.